

Uitgereikt aan *Radar*

Tijdens het jubileumsymposium op 12 november te Noordwijkerhout sprak voorzitter Renckens de volgende lofrede uit:

'De onderlinge waardering tussen de media en de journalistiek enerzijds en de kwakzalverij bestrijding anderzijds is altijd sterk wisselend geweest en varieert van grote afkeer tot grote bewondering. Reeds in de beginjaren van onze Vereniging richtte het bestuur zich bij monde van voorzitter dr. G.W. Bruinsma tot de Nederlandsche Journalistenkring met het verzoek om meer terughoudendheid te betrachten bij het plaatsen van kwakzalversad-vertenties in de kranten. De reactie van de journalisten was afhoudend en er werd een beroep gedaan op de consument die zelf wel kon beoordelen wat e.e.a. waard was. Ook wilde men niet te veel censureren en vond men het moeilijk te beoordelen wat wel en wat niet kwakzalversmid-delen zijn. Dat was 1884.

In de jaren '80 en '90 van de twintigste eeuw waren de roddelpers en afschuwelijke tv-programma's als *Het Zwarte Gat*, *Natuurlijk genezen*, *Een andere wijze* en *Nieuwe genezers en oude wijsheden* - om er maar enkelen te noemen - echte aanjagers van de kwakzalverij.

Op subtielere wijze dan toen dragen ook nu nog de wat serieuze interviewprogramma's menigmaal bij aan het respect dat kwakzalvers soms kunnen verwerven. Zo was Ivo Niehe vorig jaar genomineerd voor de Meester Kackadorisprijs wegens zijn kritiekloze wijze van interviewen van mensen als Roy Martina en Deepak Chopra. Dit jaar moest zelfs Teleac voor diezelfde prijs worden genomineerd wegens sluikreclame voor homeopathie en antroposofische geneeskunde. De KRO bevordert met abjecte tv-programma's het geloof in wonderen en in reïncarnatietherapie.

Ook instellingen die zich opwerpen als verdedigers van de consument hebben in de afgelopen decennia maar weinig bijgedragen aan de bestrijding van het kwaad der kwakzalverij. De Consumentenbond beschouwt alternatieve geneeskunde überhaupt niet als een kwaad en bleek zelfs bereid mee te werken aan het OKAB-, later IKAB-project. Dit initiatief van het ministerie van Volksgezondheid bestond uit het beoordelen van de 'kwaliteit' van de beroepsuitoefening van een groot aantal alternatief-geneeskundige organisaties en hun leden.

Over de werkzaamheid van de therapieën werden tijdens dit onderzoek geen uitspraken gedaan, zodat het kon voorkomen dat aanbieders van onzinnige therapieën als homeopathie, acupunctuur en iriscopie hoge rapportcijfers ontvingen. Over een andere door het OKAB hogelijk gewaardeerde alternatieve geneeswijze kom ik later nog te spreken. (De Consumentenbond liet in het novembernummer van haar blad zelfs diverse homeopaten aan het woord over het vernietigende *Lancet*-commentaar op de homeopathie.)

Zelfs de Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie, die zichzelf graag betitelt als de 'waakhond van de zorg', heeft geen beleid inzake alternatieve geneeswijzen of kwakzalverij en laat slachtoffers van die sector eigenlijk gewoon in de kou staan.

In deze context is het TROS tv consumentenprogramma *Radar* een verademing. Ook hier heeft men het moeten leren, want nog in 2003 moesten wij serieuze kanttekeningen plaatsen bij een overigens fraaie reportage over de Ulftse kwakzalver Besselink. Een kerngezonde redacteur ging met een verborgen camera op bezoek

bij deze paranormale therapeut, die ook acupunctuur-, iriscopie-, chiropractie- en natuur-geneeskunde-diploma's zou hebben. Er werden bij de proefpersoon talrijke afwijkingen geconstateerd die tegen contante betaling van flinke bedragen verholpen zouden kunnen worden. Kritisch waren wij - na deze succesvolle ontmaskering - over het vervolg van het programma, waarin aan de besturen van allerlei kwakzalversclubs (acupuncturisten, chiropractors, natuurgenezers e.d.) werd gevraagd of Besselink wel een echte 'zus en zo' was. Bleek niet zo te zijn: die lange studies had hij nooit voltooid. Hier ging *Radar* toch nog een beetje bij de duivel te biecht.

Maar het programma ontwikkelde zich steeds beter en met veel instemming zag de Vereniging tegen de Kwakzalverij hoe u zich als een

De Gebroeders Bruinsma Erepenning

voortreffelijk bondgenoot ontpopte en als een waarachtig verdediger van de consumentenbelangen. U stelde de Indiaanse oorkaarsen, de Gronings-Italiaanse kwak Bruno Santanera met zijn Biostabil en de Harlingse kwakzalvers van de 'kliniek' Eye4care op meer dan voortreffelijke en vaak amusante wijze aan de kaak.

Helemaal fantastisch was uw programma uit 2004 over de Almelose ASR-therapie, dat er niet alleen toe leidde dat er aan deze kwakzalverij een einde kwam, maar waarin u - en passant - ook nog de nutteloosheid van de door VWS gesponsorde kwaliteitsbeoordeling van alternatieve geneeswijzen door de Consumentenbond demonstreerde. Tijdens deze 'analytisch-synthetische reflex zone-therapie', ontwikkeld door de Almeloër drs. J. Kamst werden mannen met seksuele problemen desnoods gemasturbeerd door ontklede hulpverleners. Paul van Dijk, een andere gemankeerde consumentenvoorlichter, noemde de ASR-therapie in de laatste editie van zijn boek een 'professionele behandelingsvorm met een eigen opleiding, beroepsvereniging en beroepscode'. Van het OKAB-team had de ASR-therapie hoge rapportcijfers ontvangen, netjes gepubliceerd in de *Consumentengids*. In één klap bracht *Radar* aan zowel de kwakzalvers zelf als aan het misleidende en nutteloze VWS-kwaliteitsbeleid inzake alternatieve geneeswijzen de genadeklap toe. De huidige minister van VWS heeft besloten aan die verspilling van overheidsgeld een einde te maken. *Radar*, welks uitzending over de ASR-therapie ook tot Kamervragen leidde, is bij die beslissing ongetwijfeld behulpzaam geweest.

Als geen ander heeft *Radar* zich de laatste jaren een echte waakhond tegen de kwakzalverij betoond, optredend in de geest van de gebroeders Bruinsma, in 1880 oprichters van de Vereniging tegen de Kwakzalverij, die zich - zoals zij dat zelf formuleerden - inzetten voor 'allen die hun beurs en hun gezondheid op prijs stellen'.

Uit waardering daarvoor en als aanmoediging

Renckens overhandigt Wever van *Radar* de Gebroeders Bruinsma Erepenning en bijbehorend diploma

om toch vooral verder te gaan op dit pad heeft de Vereniging tegen de Kwakzalverij besloten de allereerste Gebroeders Bruinsma Erepenning aan *Radar* toe te kennen.

Mag ik de heer Wever, onder andere hoofd van het telefoonteam van *Radar* verzoeken naar voren te komen om de penning en het erbij behorende diploma in ontvangst te nemen?'

Nadat de heer Wever beide parafernalia in ontvangst had genomen en zijn erkentelijkheid voor de onderscheiding had uitgesproken vertoonde hij een 15 minuten durende compilatie van de drie uitzendingen waarin de kwakzalvers Bruno Santanera, Besseling en Kamst aan de kaak werden gesteld.

In de eerstvolgende reguliere uitzending van *Radar* op 14 november maakte Antoinette Hertsbergen trots melding van de onderscheiding en toonde zij de Bruinsmapenning aan het Nederlandse volk. Een kort fragment uit de uitzending over Kamsts 'ASR-bordeel-therapie' besloot dit item. ●